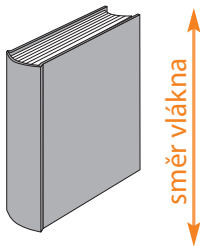

Vazba knihy

- Základní dělení vazeb: **měkké a tuhé** a polotuhé. U „lepších“ knih bývá požadavkem tuhá vazba.
- Způsob vazby ovlivňuje cenu, pevnost, ale i možnost otevírání knihy (např. lepená vazba je levná, ale opakovaným otevíráním knihy hrozí rozlomení vazby).
- Druh vazby a použité materiály se částečně řídí i módními vlnami (jednou je v módě lesklé lamino na obálce, pak zase matné lamino :-)
- Pokud není vazba předepsaná nakladatelstvím, určuje ji grafik.

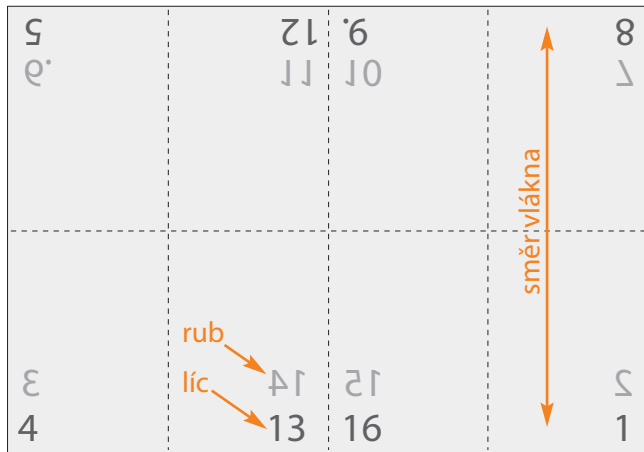
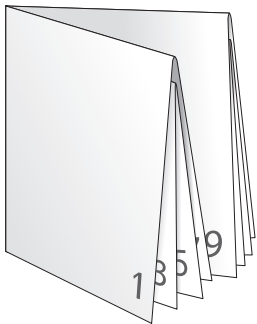

- **SMĚR VLÁKNA** všech součástí knihy (papír knižního bloku, předsádky, lepenka, potahový papír, přebal knihy) musí být **rovnoběžný se hřbetem!!!**

Tiskový arch

Vyřazení stránek obvykle dělají až v tiskárně na **8**-stránkové nebo **16**-stránkové archy.

Příklad s 16-stránkovými archy: Počet stran knižního bloku bez předsádek by měl být **dělitelný 16** nebo alespoň 8, aby bylo možno použít celé archy, případně půlarch.

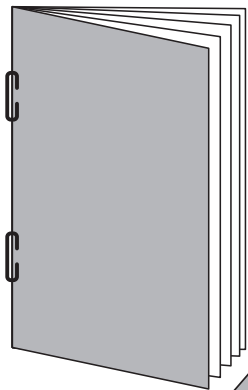
poskládaný arch (16 stran)

ZADÁNÍ: Poskládejte maketu tiskového archu o 16 stranách a očísľujte strany.

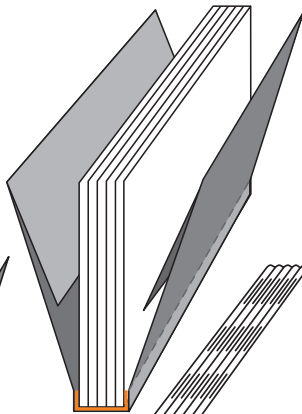
Typy knižních vazeb – měkké (v měkkých deskách)

- **Vazba V1** – (sešitová brožura) knižní složky jsou vkládány do sebe, pak se knižní blok se vloží do jednou rýhované obálky a ve hřbetu se sešíjí drátěnými skobkami nebo nitěmi. Po oříznutí ze tří stran je sešitová brožura hotová.
Omezený počet stran (max. 44 listů papíru gramáže vyšší než 70 g/m²).
Obálka nikdy nemá záložky.
- **Vazba V2** – lepí se jednotlivé listy bloku (složky mají odfrézované hřbety), případně se lepí speciálně perforované složky (lepidlo vtéká perforací dovnitř složek) nebo se lepí složky slepované ve hřbetním lomu (během skládání archu).
Tloušťka hřbetu se bývá 5–40 mm. Blok se zavěsí do čtyřikrát rýhované kartonové obálky a pak se ořízne. Obálka může mít záložky.
- **Vazba V3** – vazba podobná V1 s tím rozdílem, že k sešití složek jsou používány ze strany umístěné skobičky a celek se pak upevňuje do obálky. Obtížně se otvírá.
- **Vazba V4** – měkká vazba, která se svými parametry blíží tuhé vazbě V8.
Šitý a lepený blok se vlepí do čtyřikrát rýhované kartonové obálky a pak se ořízne. Obálka může mít záložky.

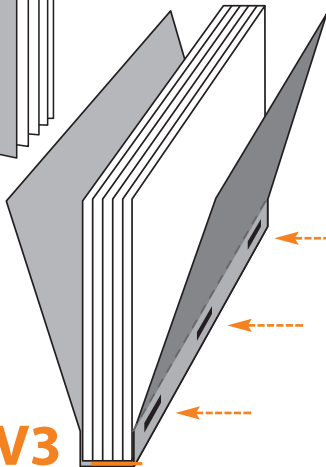
Nejčastěji je používána vazba V1 a V2. Vazba V3 se naopak téměř nepoužívá.

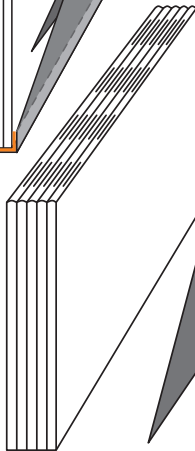
V1

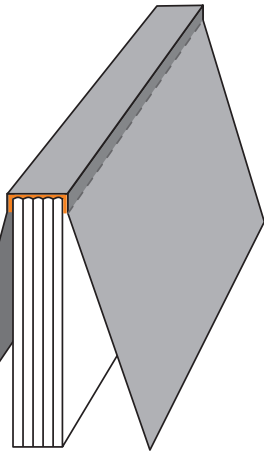
V2

V3

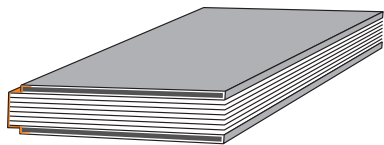

V4

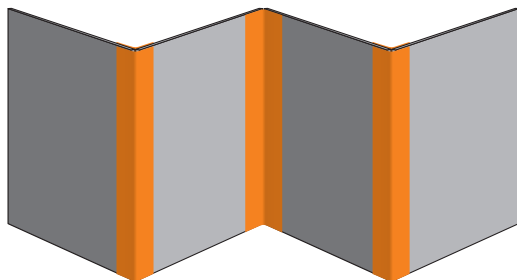

Typy knižních vazeb – polotuhé

- **Vazba V5** – knižní blok je lepený nebo šitý dohromady s lepenkovými deskami. Po oříznutí čela se desky potahují papírem a pak se kniha ořízne nahoře a dole. Dnes se již téměř nepoužívá.
- **Vazba V6** – leporelo. Musí mít lichý počet listů.

V5

V6

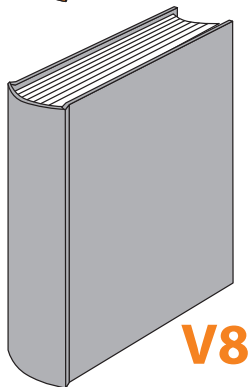
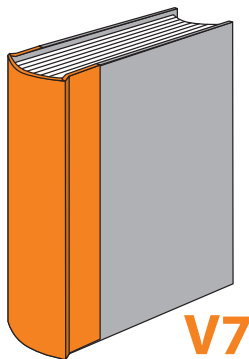
Typy knižních vazeb – tuhé

Šitý nebo lepený knižní blok je chráněný **tuhými deskami** z lepenky nebo plastu

Podle zpracování knižních desek se dělí na:

- **Vazba V7** – kombinovaný potah (tzv. poloplátěná vazba), desky jsou potažené papírem a hřbet plátnem.
- **Vazba V8** – nekombinovaný potah z jednoho materiálu (tzv. celoplátěná vazba), kromě plátna se na potažení používá: potištěný papír (příp. lakovaný, laminovaný), speciální potahové papíry nebo jiné materiály, např. kůže nebo její imitace.
- **Vazba V9** – s deskami z plastu.

Nejčastěji je používána vazba V8.

spojení bloku s deskami

lepidlo

předsádka

předsádka

zkulacený hřbet

kapitálek

záložková stužka

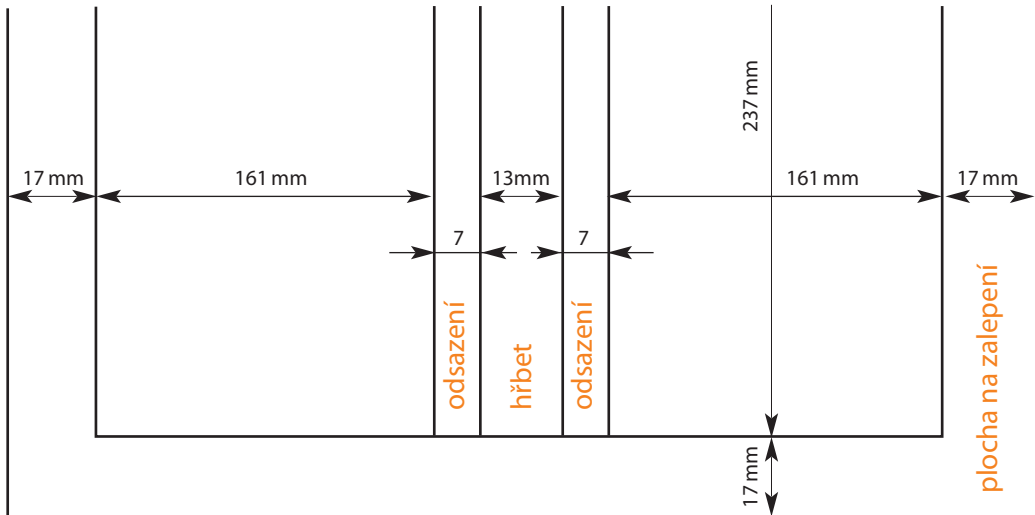
V8

Rozkres potahu desek z tiskárny (vazba v8)

– Nejprve grafik stanoví formát knižního bloku a vazbu a pak dostane od tiskárny podrobnější technické informace pro návrh obálky:

měkká vazba: tiskárna určí šířku hřbetu podle typu a gramáže papíru bloku knihy,

tuhá vazba: tiskárna určí šířku hřbetu a dodá rozkres potahu desek, příp. přebalu.

„Naše třídní je mimozemšťan! Vím to jistě!“ S takovou zaručenou zprávou přišla jednoho pondělního rána do školy Katka.

Zpráva se rozkřikla po celé škole.

Kamarádi – Bára, Katka, Monika a Honza – podezírají všechny kolem, hlavně učitele, že právě oni jsou z jiné planety. Když v knihovně objeví tajemnou knihu o mimozemské civilizaci, stane se něco, o čem ani nesnili – dostanou šanci odletět na planetu Májusa. Musí však překonat spoustu překážek a splnit nelehké úkoly. Podaří se jim to? Odletí všichni?

Od toho okamžiku se jim změní život. Zažívají jedno dobrodružství za druhým, napětí, strach, ale i první lásku a zkoušku přátelství.

Příběh ze školního prostředí má detektivní zápletku a nečekané rozuzlení. Přečteš ho jedním dechem.

Pro všechny super kluky a hblky od 9 do 109 let.

Jiří Šandera Naše třídní je mimozemšťan!

Jiří Šandera, ilustrovala Kamila Pokorná

Naše třídní je mimo zemšťan!

Ing. Jiří Šandera

Co je třeba upřesnit např. při zadávání knižní vazby V8:

- Knižní blok – šitý knižní blok je odolnější, lepení je vhodné jen pro útlejší knihy.
- Papír na předsádky a příp. jeho potisk, obvykle předsádkový papír cca 120g/m², někdy u dražších knih speciální papír (předsádka se přilepuje ke krajním archům).
- Případné barvení ořízky (nyní se používá ojediněle).
- Příp. zalepení záložkových stužek.
- Kulacení hřbetu (vhodné hlavně u hřbetu tlustšího než 20 mm), usnadňuje otvírání knihy.
- Barva kapitálku (obvykle se ladí barva kapitálku a záložkových stužek k barvám použitým v knize nebo na knižních deskách).
- Potahový materiál na desky, jeho potisk, povrchová úprava (např. laminování), dále lze použít ražbu nebo zlacení.
- Příp. papírový přebal (chrání knihu, u plátnem potažené knihy býval levnou cestou, jak opatřit knihu pestrým atraktivním „kabátkem“).

Literatura:

BERAN, Vladimír & kolektiv: *Aktualizovaný typografický manuál*. Kafka design, Praha, 2005; 180 str.

BLAŽEJ, Bohuslav: *Grafická úprava tiskovin*. Státní pedagogické nakladatelství Praha, Praha, 1990; 192 str.

BLAŽEK, Filip – KOČIČKA, Pavel: *Praktická typografie*. Druhé vydání. Computer press, Brno, 2004; 288 str.

PECINA, Martin: *Knihy a typografie*. Druhé vydání. Host, Brno, 2012; 312 str.

PECINA, Martin: *Typomil.com*. [15. dubna 2013], <http://typomil.com/>.